

نام خانوادگی: نام پدر: رشته: تجربی - انسانی پایه: دوازدهم - دوره متوسطه دوم		باسمه تعالی اداره کل آموزش و پرورش فارس اداره آموزش و پرورش فسا دبیرستان: فرزاتگان و حافظ تعداد صفحه: ۴ تعداد سؤالات: ۳۹		نوبت امتحانی: اول (دی ماه ۱۴۰۱) تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۲۱ ساعت امتحان: ۸ صبح مدت امتحان: ۹۰ دقیقه نام درس: فارسی (۳)	
تصحیح	نام دبیر: راضیه سلمانپور	نمره با عدد	تجدید نظر	نام دبیر: راضیه سلمانپور	نمره با عدد
ردیف	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	نمره
سؤالات					
قلمرو زبانی (۲ نمره)					
۱	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته. ب) اما همه می دانیم دولت <u>مستعجل</u> بود.				
۲	در عبارت زیر یک معادل معنایی برای «طرح و نقشه» بیابید. «درست گویی عشق آباد کوچکی است و چنان که می گویند هم بر انگاره عشق آبادش ساخته‌اند. مزینان از هزاران سال پیش بر همان مهر و نشان است که بود...»				
۳	در کدام بیت واژه «طاق» به معنی «ایوان» است؟ الف) طاق پذیر است عشق، جفت نخواهد حریف ب) نهاده به طاق اندرون تخت زر بر نمط عشق اگر پای نهی طاق نه نشانده به هر پایه‌ای در گهر				
۴	املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) تن ز جان و جان ز تن (مستور - مسطور) نیست ب) چسه نیکو گفت با جمشید دستسور لیک کس را دید جان دستسور نیست کسه با نادان نه شیون باد نه (صور - سور)				
۵	در کدام بیت غلط املائی وجود دارد؟ الف) تو حکیمی تو عظمی تو کریمی تو رحیمی ب) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم ننگچی تو نماینده فضلای تو سزاوار ثنایی نتوان شیخ تو گفتن که تو در وهم نیایی				
۶	در کدام گروه کلمات یک غلط املائی وجود دارد؟ درست آن را بنویسید. الف) صریر و تخت، صواب و خطا، بساط ایل ب) سرور و شادی، علف و خار، طاق ضربی ج) طالبان و خواهندگان، هتاک و پرده دری، خوان نعمت د) فراغت و آسایش، اسرار عشق، هیاهوی گله				
۷	در کدام گزینه غلط املائی وجود ندارد؟ ۱) پیرمرد از داخل کاذبه روی میز یک پاکت کهنه را که از جایی برایش رسیده بود برداشت. ۲) روزی پدرم را به شهربانی خاستند. ظهر نیامد. مأمور امیدوارمان کرد که شب می آید. ۳) چون من در آن حضرت رسم و تاب آفتاب آن جمال بر من زند، مرا از خود یاد نیاید. ۴) عشق بنده را به خدا برساند؛ پس عشق از بحر این معنی فرض راه آمد.				
۸	در هر یک از عبارات زیر یک غلط املائی بیابید و درست آن را بنویسید. الف) و در آن هنگام که بهار حیاط علمی و اجتماعی اش فرا رسیده بود، ناگهان متقلب شد و شهر را رها کرد... ب) واصفان حلیه جمالش به تحیر منصوب که: ما عرفناک حق معرفتک				

۱	<p>با توجه به بیت‌های زیر به سؤالات پاسخ دهید.</p> <p>۱) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست ۲) روزها گر رفت گو رو باک نیست تو بمان ای آن کسه چون تو پاک نیست</p> <p>الف) «م» در «آتشم» چه نقشی دارد؟ ب) «زمانه» چه نقش دستوری دارد؟ ج) بیت دوم چند جمله دارد؟ د) در بیت اول چند ترکیب اضافی وجود دارد؟</p>	۹
۲۵	<p>اجزای اصلی کدام جمله بر اساس الگوی «نهاد+مفعول+مسند+فعل» نیست؟</p> <p>۱) فقط من دودل و سرگردان بودم. ۲) بوی جوی مولیان مدهوشم کرد. ۳) بوی شیدر دوچین هوا را عطر آگین ساخته است. ۴) پشم گوسفندان را گل و گیاه رنگین کرده است.</p>	۱۰
۱۵	<p>با توجه به بیت‌های زیر، درستی و نادرستی موارد داده شده را تعیین کنید.</p> <p>«گفت نزدیک است والی را سرای آنجا شویم گفت والی از کجا در خانه خمّار نیست» «زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست در حق ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست»</p> <p>الف) واژه «هیچ» در بیت دوم، «صفت مبهم» و «زاهد» در بیت دوم «نهاد» است. درست نادرست ب) در بیت اول دو ترکیب اضافی و یک ترکیب وصفی وجود دارد. درست نادرست</p>	۱۱
۲۵	<p>در کدام گزینه گروه اسمی صفت صفت وجود دارد؟</p> <p>۱) بناهای سیمانی باشکوه ۲) کیف آبی زیبا ۳) آسمان آبی پرستاره ۴) جوراب قهوه‌ای روشن</p>	۱۲
۲۵	<p>در کدام گزینه «شد» در معنای غیر اسنادی به کار رفته است؟</p> <p>الف) چو شد زهر عادت، مضرت نبخشد ب) دی شد و بهمن گذشت فصل بهاران رسید</p>	۱۳
۲۵	<p>در عبارت «در عبارت» هر سال تابستان‌ها را به اصل خود، مزینان برمی‌گشتم و به تعبیر امروزمان «می‌رفتم» نقش تبعی بدل را مشخص کنید؟</p>	۱۴
۲۵	<p>نوع و زمان فعل مشخص شده در عبارت «دیگر روز هرگاه ماهی بدیدی، گمان <u>پردی</u> که همان روشنایی است.» در کدام گزینه مشاهده می‌شود؟</p> <p>۱) ماضی استمراری ۲) ماضی نقلی ۳) ماضی بعید ۴) مضارع اخباری</p>	۱۵
۲۵	<p>در گروه اسمی «غرق دریای تصورات» نوع وابسته وابسته را مشخص کنید..</p>	۱۶
۲۵	<p>نکات دستوری مقابل کدام بیت صحیح است؟</p> <p>الف) همّت از باد سحر می‌طلبم گسر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است (خبر: مفعول / سحر: مضاف الیه) ب) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش (دور: قید / روزگار: نهاد)</p>	۱۷
۲۵	<p>در متن زیر کدام گزینه «ممیز» است؟</p> <p>« همه مناظر بر اساس تعریف ویکتور هوگو از میدان جنگ در دومین جلد کتاب بینوایان ساخته شده؛ یعنی نقاش آن توصیفات را نقاشی کرده است.»</p> <p>۱) همه ۲) جلد ۳) کتاب ۴) دومین</p>	۱۸
۱۵	<p>در موارد زیر نوع حذف فعل (لفظی و معنوی) را بنویسید.</p> <p>الف) ... اما به من نگو که با این پانزده تا مینی که برایمان مانده، دشت به این بزرگی را مین گذاری کنیم. ب) سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده.</p>	۱۹

قلمرو ادبی (نمره)

۱۵	۱۵		ابیات زیر را با مصرع‌های مناسب کامل کنید		۲۰	
		تا در زمانه باقی است آواز باد و باران	..... الف)	ب) در مکتب حقایق بیش ادیب عشق		
۱۵			دو اثر «تذکره‌الاولیا» و «تمیهدات» از چه کسانی است؟		۲۱	
۱۲۵			غزل اجتماعی با توجه به دگرگونی‌های سیاسی و اجتماعی در عصر..... رواج یافت.		۲۲	
۱۲۵			شعر «مستمع صاحب سخن را بر سر ذوق آورد غنچه خاموش بلبل را به گفتار آورد» زیر از کدام شاعر است؟		۲۳	
		(۱) فردوسی	(۲) حافظ	(۳) صائب تبریزی	(۴) غنی کشمیری	
۱۵			با توجه به دو بیت زیر در بخش‌های مشخص شده چه آرایه وجود دارد؟		۲۴	
		عاشق بادا که خوش <u>سودایی</u> است	الف) در عالم پیر هر کجا برنایی است			
		<u>کافور</u> بر آن ضمه‌اد کردند»	ب) «تا درد و ورم فرو نشیند			
		هر یک از آرایه‌های ادبی ردیف «اول» در کدام یک از ابیات ردیف «دوم» مشاهده می‌شود؟ آن‌ها را به هم ربط دهید.				۲۵
۱		پیوسته چو ما در طلب عیش مُدام است	۱	با محتسبم عیب مگوئید که او نیز	الف) اسلوب معادله	
		دزد دانامی گُشاید اول چراغ خانه را	۲	عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را	ب) اغراق	
		این مُلک که بغداد و ری اش نام نهادند	۳	خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان	ج) ایهام	
		ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحرز است	۴	خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد	د) مجاز	
۱۵			توجه به بیت‌های زیر آرایه مناسب هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید و بنویسید.		۲۶	
		چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیان؟ (تشبیه-استعاره)	الف) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان			
		همچو نی دمساز و مشتاقی که دید(ایهام- پارادوکس)	ب) همچو نی زهری و تریاقی که دید			
۱۲۵			در بیت «با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است		۲۷	
		ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت» کدام آیه ادبی به کار <u>نرفته است</u> ؟	(۱) ایهام تناسب	(۲) کنایه	(۳) جناس	
		(۴) تضمین				
۱۲۵			آرایه‌های عبارت «گل‌های الماس شکفتند و قندیل زیبای پروین سر زد» در کدام گزینه آمده است؟		۲۸	
		(۱) استعاره، جناس، حسن تعلیل	(۲) تشبیه، استعاره، کنایه			
		(۳) تشبیه، ایهام، پارادوکس	(۴) تشبیه، جناس، حسن تعلیل			
۱۲۵			در بیت «تو قلب فسرده زمینی		۲۹	
		از درد ورم نموده یک چند» آرایه ادبی حسن تعلیل دارد یا حس آمیزی؟				
۱۲۵			در بیت «آتش این بانگ نای و نیست باد		۳۰	
		هر که این آتش ندارد نیست باد» در قافیه چه آرایه‌ای وجود دارد؟				
قلمرو فکری (نمره ۸)						
			معنی و مفهوم ابیات زیر را بنویسید.		۳۱	
۱۵		گفت: «تا داروغه را گوئیم، در مسجد بخواب»	گفت: «مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست»		الف	

ب	در دفتر زمانه فتد نامش از قلم	هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت	/۵
ج	پنهان مکن آتش درون را	زین سوخته جان شنو یکی پند!	/۵
د	هر کسی از ظن خود شد یار من	از درون من نجست اسرار من	/۵
ه	جزیره‌های کوچک و بزرگ مثل وصله‌های رنگارنگ بر طیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است؟		/۵
و	گرم تماشای دریای سبز معلق شدم که بر آن ستارگان تک تک از غیب سر می‌زنند.		/۵
ز	عشق آتش است هر جا که باشد، جز او رخت، دیگری نهد		/۵
ح	فرّاش بادصبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده.		/۵

درک مطلب (۴نمره)

۳۲	پروین اعتصامی در بیت زیر به طنز به چه چیزی اعتراض می‌کند؟ «مُحتسب مردی به ره دید و گریانش گرفت مست گفت: «ای دوست، این پیرهن است افسار نیست»	/۵
۳۳	با توجه به بیت «جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است» ارزش انسان به چیست؟	/۵
۳۴	در بیت «نی حدیث راه پر خون می‌کند قصه‌های عشق مجنون می‌کند» منظور از «راه پر خون» چیست؟	/۵
۳۵	در جمله «آن باغ پر از گل‌های رنگین و معطر شعر و خیال و احساس در سموم عقل بی‌درد و بی‌دل پژمرد.» منظور از «باغ» چیست؟	/۵
۳۶	با توجه به مفاهیم « فنا شدن و رازداری، تحمل سختی در راه رسیدن به هدف، جاودانگی عشق » برای هر بیت یک مفهوم مناسب در مقابل آن بنویسید. الف) گفتی: «به روزگاران مهری نشسته» گفتم: «بیرون نمی‌توان کرد حتی به روزگاران ب) ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد ج) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادن	/۷۵
۳۷	در بیت «می‌تواند حلقه بر در زد حریم حُسن را / در رگ جان هر که چون زلف پیچ و تاب است» عامل رسیدن به حُسن ..... چیست؟	/۲۵
۳۸	توجه به موارد زیر، درستی و نادرستی مفاهیم مقابل آن‌ها را تعیین کنید. ب) شومنفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته میسند = (بلندی دماوند) د) آن عالم پر شگفتی و راز، سرایی سرد و بی‌روح شده چند عنصر (غلبه احساس و معنویت بر عقل و علم) درست نادرست درست نادرست	/۵
۳۹	بیت «بی عشق زیستن را جز نیستی، چه نام است؟ ۱) حیات از عشق می‌شناس و ممت بی‌عشق می‌یاب. ۲) در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم است که با خود نباشد. ۳) سودای عشق از زیر کی جهان بهتر ارزد ۴) عشق هر کسی را به خود راه ندهد و به هر دیده ننماید.	/۵

موفق و مؤید باشید

راضیه سلمانپور

نام خانوادگی:		باسمه تعالی		نوبت امتحانی: اول (دی ماه ۱۴۰۱)		
نام پدر:		اداره کل آموزش و پرورش فارس		تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۹		
رشته: تجربی - انسانی		اداره آموزش و پرورش فسا		ساعت امتحان: ۸ صبح		
پایه: دوازدهم - دوره متوسطه دوم		دبیرستان: فرزاتگان و حافظ		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		
نام درس: فارسی (۳)		تعداد صفحات:				
تعداد سوالات:						
ردیف	راهنمای سؤالات					نمره
قلمرو زبانی (۲ نمره)						
۱	الف) باسق: بلند (۲۵/۱۲ ص)	ب) مستعجل: شتابنده و زودگذر (۲۵/۱)، ص ۶۲				
۲	انگاره، ص ۷۰					
۳	گزینه ب، ص ۶۵					
۴	الف) مستور، ص ۴۷	ب) سور، ص ۴۸				
۵	ب) شبه، ص ۱۰					
۶	الف) سریر و تخت					
۷	گزینه ۳- غلط وجود ندارد. ۲۵/۵۱ ص	گزینه ۱- کازیه، ص ۶۱	گزینه ۲- خواستند، ص ۷۷	گزینه ۴- بهر، ص ۵۳		
۸	الف) حیات، ۲۵/۷۰ ص	ب) منسوب، ۲۵/۱۳ ص				
۹	الف) «م»: مضاف الیه، ۲۵/۵۰ ص	ب) «زمانه»: نهاد، ۲۵/۵۰ ص	ج: ۷- جمله، ۲۵/ص	د: ۳- ترکیب اضافی، ۲۵/۵۰ ص		
۱۰	گزینه ۱- ۲۵/۸۰ ص	سه گزینه دیگر در ص ۸۱				
۱۱	الف) درست، ۲۵/	ب) نادرست، ۲۵/				
۱۲	گزینه ۴، ۲۵/۷۴ ص					
۱۳	گزینه ب (شد: رفت) ۲۵/۵۴ ص					
۱۴	مزیان (بدل)، ۲۵/۷۱ ص					
۱۵	گزینه ۱- ماضی استمراری، ۲۵/					
۱۶	مضاف الیه مضاف الیه، ۲۵/۶۶ ص					
۱۷	الف) ۲۵/ (خبر: مفعول / سحر: مضاف الیه) ص ۲۶					
۱۸	گزینه ۲- جلد، ۲۵/۶۵ ص					
۱۹	الف) حذف به قرینه معنوی ( )، ۲۵/۳۸ ص	ب) حذف به قرینه لفظی (بود)، ۲۵/۱۴ ص				
قلمرو ادبی (۵ نمره)						
۲۰	الف) وین نغمه محبت، بعد از من و تو ماند، ۵/۵۷ ص	ب) هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی، ۵/۲۲ ص				
۲۱	عطار، ۲۵/۶۹ ص	تمهیدان: عین القظات همدانی، ۲۵/۵۳ ص				
۲۲	ب) مشروطه، ۲۵/۲۹ ص					
۲۳	صائب تبریزی، ۲۵/۴۸ ص					
۲۴	الف) سودا: ایهام، ۲۵/۵۳ ص	ب) کافور: استعاره از برف، ص ۳۵				
۲۵	الف: اسلوب معادله = (عشق چون آید...)- ۲۵/۴۹ ص	ب = اغراق = ۴ (ویران کردن با اشک) - ۲۵/۲۶ ص				
	ج: ایهام = ۱ (مدام) - ۲۵/۲۱ ص	د: مجاز - ۴ (خاکی) - ۲۵/۶۲ ص				

۲۶	الف) تشبیه، ۲۵/، ص ۱۳	ب) پارادوکس، ۲۵/، ص ۴۷	/۵
۲۷	گزینه ۴- (تضمین)، ۲۵/، ص ۲۷		/۲۵
۲۸	گزینه ۲ (تشبیه، استعاره، کنایه)، ۲۵/، ص ۷۳		/۲۵
۲۹	حسن تعلیل، ۲۵/، ص ۳۴		/۲۵
۳۰	جناس تام، ۲۵/، ص ۴۷		/۲۵
قلمرو فکری (۸ نمره)			
۳۱	معنی و مفهوم ابیات زیر را بنویسید.		
الف	مأمور گفت: تا به نگهبان خبر می دهم، در همین مسجد بخواب. مست گفت: مسجد (محل عبادت است). خوابگاه مردم گناهکار نیست. مفهوم: ناآگاهی محتسب از قوانین دینی/بی احترامی محتسب به امکان مقدس		/۵
ب	هر ملتی نویسنده و اهل اندیشه نداشته باشد، در گذر زمان فراموش می شود (نامش از دفتر روزگار محو می شود). مفهوم: ارزشمندی نویسندگان و شاعران		/۵
ج	خشم و اعتراض را پنهان مکن و از این شاعر سوخته دل و رنج کشیده (از غم استبداد و ستم) پندی بشنو. مفهوم: قیام علیه استبداد و ظلم و ستم		/۵
د	هر کس ناله عشق (سخن) من را در حد فهم خود درک کرد و هیچ کس به راز درونی من پی نبرد و حقیقت حال مرا درنیافت		/۵
ه	جزیره های کوچک و بزرگ در سطح آبی دریای مدیترانه دیده می شود		/۵
و	مشغول تماشای آسمان شدم که ستارگان یکی یکی بر آن آشکار می شدند.		/۵
ز	عشق مانند آتش است هر جا که باشد، کسی جز او نمی تواند ساکنند شود اقامت کند.		/۵
ح	خداوند به باد صبا که چون فرش گستر است، دستور داده تا سبزه و چمن را مثل فرش سبز رنگ بر زمین پهن کند. یا گیاهان را بر زمین برویاند.		/۵
درک مطلب (۴ نمره)			
۳۲	بر خورد غیر انسانی محتسب با متهم		/۵
۳۳	جان فشانی در راه وطن		/۵
۳۴	راه پر خطر عشق		/۵
۳۵	آسمان کویر		/۵
۳۶	فنا شدن و رازداری الف)، ۲۵/، ص ۱۴ تحمل سختی ها در راه رسیدن به هدف (ج)، ص ۶۲ جاودانگی عشق (الف)، ص ۵۷		/۷۵
۳۷	عشق، ۲۵/، ص ۵۶		/۲۵
۳۸	الف: نادرست، ۲۵/، ص ۳۵ ب: درست، ۲۵/، ص ۷۳		/۵
۳۹	گزینه ۱ (حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب) ۲۵/، ص		/۵
موفق و مؤید باشید			
راضیه سلمانپور			

